

SÈRIE 4

Opció A**Exercici 1: discurs de Carrero Blanco**

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 12, 14, 15, 16 i 21 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets conceptes 3.1, 3.2 i 3.5 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1, 3.1 i 4.4. També es pretén comprovar l'assoliment del que s'exposa en el document de concreció del currículum al punt 7 *El franquisme (1939-1975)*.

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat haurà d'indicar la definició política que d'ell mateix fa Carrero Blanco: identificació total amb la figura política del general Franco i amb les lleis fonamentals del règim. També haurà de fer referència a la lleialtat de Carrero envers el successor de Franco -Juan Carlos de Borbón- i de la seva equidistància política respecte a les diferents famílies polítiques que formaven el règim. (0,50). L'alumnat haurà de situar el text en la fase de descomposició política del règim franquista i farà referència a la conjuntura política: deteriorament físic del general Franco que a poc a poc va deixant part del seu poder en mans dels més fidels, en aquest cas en Carrero Blanco, que és el primer president del govern espanyol durant la dictadura de Franco. Durant aquests anys el règim de Franco intentava preparar la perpetuació del règim franquista provocant grans tensions polítiques entre els anomenats sectors immobilitistes i aperturistes. (0,50)

2) 2 punts

L'alumnat haurà de destacar les continuïtats del règim polític al llarg de tot el període: dictadura personal de Franco, que sempre va acumular tots els càrrecs fonamentals de l'Estat: cap de l'Estat, cap dels exèrcits i cap del partit únic (*Falange Española Tradicionalista y de las JONS* o *Movimiento Nacional*) (0,50). Per altra banda, l'alumnat també haurà de diferenciar les etapes del règim: a) durant la Segona Guerra Mundial: caràcter plenament feixista del règim i relació estreta amb l'Alemanya nazi i l'Itàlia feixista, tot destacant la forta repressió contra qualsevol oposició; b) postguerra mundial: de l'aïllament al reconeixement internacional en el context de la guerra freda, tot destacant l'abandonament dels alguns aspectes feixistes i l'acostament entre Espanya i els EUA a partir del 1953 (0,75); c) període 1960-1973: lleus canvis polítics (*Ley Orgánica del Estado*), ascens dels tecnòcrates i designació del príncep Joan Carles com a successor; d) període 1973-1975: descomposició del règim i fort enduriment del seu caràcter repressiu (0,75).

3) 2 punts

L'alumnat haurà de fer esment d'alguns dels conflictes del règim amb els sectors catòlics més progressistes sobre tot a partir del Concili Vaticà II: moviments apostòlics obrers (JOC i HOAC), declaracions de l'Abat de Montserrat, campanya *Volem bisbes catalans*, tensions amb alguns bisbes i capellans de parròquies obreres, etc. (0,50). També haurà de fer esment de la persecució constant del moviment obrer durant la dictadura, sobre tot de CCOO que van ser declarades il·legals en 1968 i durament reprimides (*Proceso 1.001 del TOP*) (0,50). També haurà de fer esment de les lluites dels estudiants universitaris espanyols que van aconseguir la desaparició del SEU i la creació d'organitzacions pròpies com el *Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona*. També haurà de fer esment de les manifestacions i protestes dels estudiants –importants les de 1968- en les universitats espanyoles que, en moltes ocasions, van provocar l'entrada de la policia en els recintes universitaris, l'expulsió dels estudiants més combatius i la d'alguns dels professors que es van solidaritzar amb aquestes lluites (0,50). L'alumnat també haurà de fer esment d'alguns dels principals conflictes amb els nacionalistes del País Basc (Consell de guerra a militants d'ETA) i amb els nacionalistes catalans (Fets del Palau) (0,50).

Exercici 2: Quadres de la indústria catalana l'any 1856

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 1, 3, 22 i 28 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 1.3 i amb els de continguts procedimentals 1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 4.1, 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 2 del document de concreció del currículum (*La revolució industrial i les seves conseqüències. El moviment obrer, 1834-1875*).

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de descriure els quadres estadístics: la composició, per sectors, de la indústria catalana i el pes abassegador del sector tèxtil (0,25), així com la participació percentual de la indústria catalana en el conjunt de la indústria espanyola (0,25). En la segona part de la pregunta l'alumnat ha de situar les dades en el període de la primera revolució industrial (0,50).

1,5 punts

A la segona pregunta l'alumnat ha d'explicar el pes que tenien els sectors industrials moderns en el conjunt de la indústria catalana (0,50 punts) i les dues formes d'organització de la indústria tèxtil catalana: la colònia industrial (0,50) i el vapor (0,50).

2) 2,5 punts

A la tercera pregunta l'alumnat ha d'explicar els orígens, les dificultats i l'evolució del procés d'industrialització de Catalunya al llarg del segle XIX (1,25 punts), així com les condicions de treball de la classe obrera (0,50) i l'aparició d'un moviment obrer organitzat (0,75 punts). El corrector valorarà molt positivament el fet que l'alumnat esmenti l'explotació de la mà d'obra

infantil i femenina, així com les diverses fases de l'evolució del moviment obrer i les dues branques fonamentals de l'obrerisme vuitcentista.

OPCIÓ B

Exercici 1: El pistolerisme segons Pestaña

L'exercici 1 es proposa la verificació dels següents objectius terminals: 3 i 12, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 2.1, 2.2 i amb els de continguts procedimentals 1.4, 2.1, 3.1, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 i 4.4 . També es verifica els aprenentatges referits al punt 3 del document de concreció curricular (*La Restauració: evolució política, social, econòmica i demogràfica*).

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1,5 punts

L'alumnat ha de fer un resum de les idees del text, centrat en l'acció terrorista a Barcelona, a partir del 1919 (0,5 punts) i en la perspectiva d'un dirigent sindical que acusa la policia i la justícia de perseguir els sindicalistes (0,5 punts). Cal concretar el context en l'etapa coneguda com a pistolerisme, d'enfrontaments entre nuclis anarquistes i grups pagats per la patronal (Sindicat Lliure) (0,5 punts)

2) 1,5 punts

L'alumnat ha de fer referència a l'enfortiment de la lluita sindical a partir de la crisi del 1917, del Congrés de Sants de la CNT del 1918 i de la vaga de la Canadiense, del 1919 (0,5 punts). La presència creixent del comitès d'obrers serà contrarestada pel Sindicat Lliure, finançat pels patrons, encarregat d'atemptar contra la integritat i les vides dels principals dirigents sindicals (0,5 punts). La relació entre acció-reacció i l'augment del nombre d'atemptats, per una i una altra banda, desemboquen en un període caracteritzat pel pistolerisme que significa l'escapçament del moviment sindical (0,5 punts).

3) 2 punts

L'alumnat ha d'explicar com la tradició obrera catalana arrenca de l'anarquisme de finals del XIX (0,5 punts). La radicalització social i la manipulació del republicanisme lerrouxista explota en la Setmana Tràgica, del 1909 (0,25 punts), que acaba amb una repressió indiscriminada contra els grups anarquistes. L'esclat de la 1ª Guerra Mundial significa un període de creixement industrial que no es manifesta en un augment salarial. Les vagues del 1916, del 1917, el Congrés de la CNT del 1918 i la vaga del 1919 (anomenada de la Canadiense) representen l'enfortiment del sindicalisme anarquista a Catalunya (0,75 punts). El pistolerisme del Sindicat Lliure de la patronal i la proclamació de la dictadura de Primo, el 1923, significa la desvertebració del moviment obrer a Catalunya, recuperat novament amb la República. (0,5 punts).

Exercici 2: Mapa de la guerra civil espanyola el 1938

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 10, 11, 12 i 13 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets conceptes 2.4 i 2.5 i amb els blocs de continguts de procediments 1.1, 1.2, 1.4, 2.1, 3.2, 3.4, 4.3 i 4.4 i també del document de concreció del currículum en els apartats del punt 6: *La guerra civil (1936-1939)*

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat haurà d'indicar el control per part dels insurrectes de la zona nord d'Espanya (Astúries, Cantàbria i País Basc) que van ser fidels al govern legítim de la II República. (0,25). També assenyalara les ofensives dels insurrectes que van aconseguir arribar a Vinaròs al juny de 1938, aïllant d'aquesta manera a Catalunya de la resta de la zona republicana. (0,25). Igualment haurà de comentar la importància de les batalles de Terol i de l'Ebre. (0,25). L'alumnat també farà esment del context històric ressaltant principalment l'enfortiment del poder militar i polític dels insurrectes i la divisió política i feblesa militar del bàndol republicà. També haurà de fer esment de la conjuntura internacional caracteritzada per l'expansionisme agressiu del nazisme alemany i el feixisme italià davant la feblesa i indecisió de les democràcies occidentals, sobre tot d'Anglaterra i França. (0,25).

2) 1,5 punts

L'alumnat haurà de fer esment de l'ofensiva contra Catalunya dels insurrectes -molt nombrosos i ben armats- que van aconseguir trencar el front per diferents punts i controlar tot el territori en poc temps malgrat la resistència dels republicans. (0,50). L'alumnat també haurà de fer referència a les dificultats del govern republicà presidit per Negrín de defensar el territori republicà: divisió de les forces polítiques republicanes, demoralització de les tropes, falta de suport i ajuda internacional, etc.(0,50). L'alumnat haurà de fer esment de les conseqüència a curt i llarg termini de la derrota republicana: repressió, exili, depuracions, execucions, etc. i a la implantació d'un règim totalitari que va abolir tot tipus de drets i llibertats personals i nacionals i que es va mantenir en el poder durant quasi quaranta anys. (0,50).

3) 2,5 punts

L'alumnat haurà de fer esment a les causes remotes de la guerra (profunda divisió social, política i ideològica de la societat espanyola, protagonisme de l'exèrcit espanyol en les qüestions polítiques, notable retard del procés de modernització econòmica, etc (0,50). També haurà de fer referència a les causes més immediates (radicalització social i política, deteriorament de l'ordre públic amb una considerable espiral de violència –assassinats de Castillo i Calvo Sotelo-, conspiració dels militars feixistes, etc.(0,50). L'alumnat haurà de fer esment de la intervenció estrangera a la guerra explicant la posició de les potències occidentals –França i Anglaterra- que no es van comprometre amb la República i van acabar reconeixent al govern del general Franco al febrer de 1939 i a la participació militar –en homes i armament- de l'Alemanya nazi i de la Itàlia feixista. (0,75). L'alumnat també haurà d'explicar la participació de les Brigades Internacionals i l'ajut militar de l'URSS. (0,75).